

Si els republicans guanyen el Senat...

El Senat dels EUA a les mans dels republicans podria implicar la paràlisi de lleis importants fins el 2016, segons les anàlisis més pessimistes.

Fins ara, Barack Obama sempre ha tingut un Senat demòcrata que bloquejava les propostes aprovades per la Cambra. Si aquest amortidor desapareix, haurà de signar o vetar qualsevol projecte de llei que el Congrés republicà li enviï. El resultat pot ser la paràlisi política, que acceleraria l'envelliment del president i alarmaria els aliats de tot el món. O, potser, les dues parts trobaran un terreny comú i aprovaran algunes mesures sensates.

Els pessimistes es lamenten que les dues parts estan massa polaritzades per posar-se d'acord en res. Molts republicans pensen que Obama és una amenaça que els patriotes han de boicotejar i resistir. Molts demòcrates creuen que no té sentit intentar arribar a acords amb els republicans. En lloc d'això, volen que Obama passi els seus dos últims anys al càrrec ignorant el Congrés i fent servir ordres executives i regulacions federals per perseguir metes progressives, com ara la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, la protecció dels immigrants il·legals de la deportació, i fins i tot el tancament de la presó de Guantánamo

Quasi totes les enquestes suggereixen que els republicans obtindrien una majoria estreta al Senat a les *mid-term elections* (a mitja legislatura) del novembre, i es mantindrien a la Cambra de Representants. Així doncs, els Estats Units s'enfronten a dos anys més de govern dividit, però amb un canvi en l'equilibri del poder. Una anàlisi de 'The Economist'

per als sospitosos de terrorisme, si els informes de premsa són certs. Amb aquest escenari, no s'aprovaran lleis importants fins després de les eleccions presidencials de 2016.

Els optimistes repliquen que, una vegada els republicans controlin les dues branques del Congrés, no només podran grunyar. Si no demostren que tenen una agenda positiva, corren el risc d'esfondrar-se el 2016. I si Obama vol un llegat, haurà de treballar amb ells. Alguns dels peixos grossos entrevistats per a aquest article creuen que unes polítiques constructives i favorables al creixement ja tenen prou suport bipartidista perquè el Senat les aprovi.

Segons els republicans, el principal fre d'aquestes idees és Harry Reid, el líder demòcrata del Senat. Segons expliquen, atura la votació de moltes esmenes republicanes, precisament perquè tem que s'aprovarien. Els republicans pragmàtics i pronegocis fan una observació similar sobre la Cambra de Representants, i assenyalen que les idees republicanes moderades necessiten vots demòcrates per aprovar-se, ja que la facció "Hell No" (Ni parlar-ne) del Partit Republicà s'oposa gairebé per inèrcia a qualsevol cosa que signi Obama.

El senador Bob Corker, republicà de Tennessee, fa una afirmació sorprenent. En reunions privades amb el president, ha dit a Obama que li serà més fàcil fer front als problemes fiscals a llarg termini dels Estats Units si els demòcrates perden al novembre. "He dit al president que li anirà millor si els republicans són majoria", manté Corker, i explica que aleshores les dues parts tindrien la pressió per actuar amb responsabilitat.

Si els republicans guanyen el Senat, Corker espera veure progressos en àrees estancades de la política com ara el lliure comerç, la reforma corporativa d'impostos, la reducció del dèficit, el finançament federal d'autopistes i la revisió de la base jurídica de les guerres a l'Iraq i Síria.

Altres republicans moderats hi estan d'acord. Les reformes que més duren

són les que compten amb un suport bipartidista, des de la Llei de Drets Civils fins a les reformes del benestar de l'era Clinton. Les lleis que aprova només una de les parts tenen menys legitimitat (els republicans citen la reforma sanitària d'Obama coneguda com a *Obamacare*, els demòcrates citen les retallades d'impostos de George Bush). Les reformes que duren menys són les que se sustenten en les ordres executives, la mena de reformes que l'esquerra insta a fer a Obama.

Els republicans tenen raons de pes per buscar un compromís. El Congrés de l'any vinent ha de finançar el Govern amb l'extensió dels plans de despesa actuals i, si és possible, mitjançant l'elaboració d'uns pressupostos formals. També ha d'eleva el sostre del deute (un límit a l'endeutament federal) o bé forçar un incompliment nacional catastròfic. Els republicans pragmàtics creuen que l'última vegada que van jugar a veure qui podia més amb els pressupostos, es van desacreditar a si mateixos als ulls no només dels economistes, sinó també dels votants. (A l'octubre de 2013, els representants republicans van forçar un bloqueig del Govern quan van insistir que qualsevol llei de despeses nova havia d'incloure disposicions per retardar o deixar sense fons algunes parts d'*Obamacare*.)

Alguns republicans destacats, com ara Paul Ryan de Wisconsin, president del Comitè de Pressupostos de la Cambra i company de candidatura de Mitt Romney el 2012, suggereixen una doble estratègia que combini governar amb guanyar vots. Un Congrés republicà podria aprovar unes quantes propostes de llei modestes i graduals que Obama podria signar, però també li enviarien propostes més populars que ell podria vetar. Per exemple, segurament li demanarien l'aprovació de la construcció llargament ajornada de l'oleoducte de Keystone XL, que portaria petroli de les sorres asfàltiques de Canadà a refineries nord-americanes. Als ecologistes no els agrada la idea, però si Obama la veta, els republicans l'acusaran de destruir llocs de treball.

No tots els conservadors comparteixen la visió dels optimistes. Els de la línia dura, bàsicament han renunciat a treballar amb Obama si no és que ell es rendeix del tot i els permet desmante-

llar *Obamacare*. Alguns insten el partit a ignorar el seu propi sector pragmàtic i canalitzar la ira dels votants. Michael Needham, director executiu de Heritage Action (Acció de Patrimoni), una organització conservadora, nega que el bloqueig de 2013 afectés els republicans, i insisteix que va desencadenar un debat important sobre *Obamacare*. A Heritage Action li agradaria que els republicans oferissin un “contrast fort” a Obama i que demostrassin que es preocupen per l'americà mitjà i els seus ingressos estancats, en lloc d’“els lobbies de Washington i la Cambra de Comerç”.

El camp de “no compromís” creixerà amb més força a mesura que s'acosti la propera cursa presidencial. Possibles aspirants a la Casa Blanca, com el senador Ted Cruz de Texas, competiran per idear nous atacs contra Obama. Alguns assumeixen que la millor oportunitat per a una victòria republicana el 2016 és demostrar que el Govern dividit no funciona i veure com Obama abandona el càrrec entre escridassades.

Molts demòcrates creuen que arribar a un compromís també és poc probable. Si els republicans pragmàtics al Senat pensen que s'acosta una nova era de bipartidisme, aleshores “han de parlar amb alguns dels seus col·legues

de la Cambra, perquè no veig cap evidència que hagin canviat”, explica Chris Van Hollen de Maryland, representant demòcrata de la cambra. No accepta que els republicans guanyin el Senat, però si el guanyen, prediu que s'extralimitaran i crearan una “gran reacció negativa de la societat”. El pla pressupostari de Ryan és “absolutament devastador” amb la despesa en educació, investigació científica i infraestructures, mentre que retalla els impostos a les rendes més altes, manté Van Hollen. Si els republicans volen aprovar el pla de Ryan, “que ho facin”, els insta.

Passi el que passi al novembre, Obama continuarà tenint el control de la política exterior i la defensa, i gaudirà d'una discreció considerable sobre com les agències governamentals implementen les regulacions. Però un Congrés republicà controlaria els diners, i els nous nomenaments federals de jutges i banquers centrals els hauria d'aprovar un Senat republicà.

Si els republicans tenen una majoria estreta al Senat, les seves ambicions es veuran limitades per la necessitat d'assolir una supermajoria de 60 senadors (per evitar les obstruccions, en què una minoria de 41 o més pot bloquejar un projecte de llei). No obstant això, al-

El senador republicà Bob Corker afirma, i així ho ha dit al president Obama, que tot "li anirà millor si els republicans són majoria" al Senat. Aleshores les dues parts tindrien pressió per actuar amb responsabilitat.

gunes polítiques vinculades a projectes de lleis pressupostàries es poden aprovar per una majoria simple de 51, utilitzant un terme parlamentari conegut com a reconciliació. Això pot semblar complicat (i ho és), però podria tenir conseqüències considerables a escala mundial després de novembre.

Lluitar mitjançant la reconciliació. Mitch McConnell, el líder republicà al Senat, ha establert com es podria utilitzar una nova majoria. En un discurs als donants que es va filtrar, va dir: "Som els amos dels pressupostos". Els republicans utilitzarien les disposicions a les propostes de llei de despesa per restringir la burocràcia federal, va explicar. "No es podran gastar els diners per fer això o allò. Anirem per ells en sanitat, en els serveis financers, en l'Agència de Protecció Ambiental, en tots els àmbits", va dir.

Tot i això, fer que aquestes coaccions siguin efectives serà complicat. Es necessitarien 60 vots per col·locar disposicions a propostes de llei de despesa corrents, així que es necessitaria el suport demòcrata. La idea és unir tants plans de despesa populars a un projecte de llei que alguns demòcrates els donin suport, explica Judd Gregg, ex-senador republicà.

De totes maneres, la reconciliació ha de seguir unes regles estrictes (per simplificar, cal acordar que l'impacte principal d'una política està en el pressupost federal, i no ha d'augmentar el dèficit a llarg termini). "La reconciliació és una eina molt difícil de fer servir", diu Gregg. Potser es podria utilitzar per controlar les regulacions ambientals, però és una mala manera de continuar amb la reforma tributària, ja que les retallades d'impostos generalment fan augmentar el dèficit.

Obamacare mateix es va aprovar en part a partir d'una reconciliació, i, el 2012, l'equip que planificava la presidència de Romney va investigar quin percentatge de la llei de sanitat es podria derogar de la mateixa manera, recorda Lanhee Chen, de la Universitat de Stanford, principal assessor de política de Romney. La resposta va ser que un bon percentatge, però la reconciliació és un procés llarg, i probablement acabarà amb un veto d'Obama, explica Chen.

Els demòcrates del Senat recentment han ajustat les seves regles per fer més fàcil la confirmació dels nomenaments presidencials amb només 51 vots, i els republicans hauran de decidir si volen conservar aquest canvi de regles, que en aquell moment van denunciar. De totes maneres, si els republicans gua-

nyen al novembre, Obama haurà de nomenar jutges, ambaixadors i funcionaris d'alt nivell amb atractiu bipartidista si els vol confirmar.

En gran part de les altres àrees, l'objectiu dels republicans serà trobar polítiques que puguin atraure els demòcrates moderats, i per tant aconseguir sumar 60 vots. Això podria incloure mesures per impulsar la producció d'energia, promoure el comerç i ajustar el sistema tributari.

En matèria d'energia, el Congrés podria pressionar els reguladors federals per concedir llicències d'exportació de gas natural, i fer que d'aquesta manera sigui més fàcil perforar a la recerca de petroli en terres federals o en alta mar. Pel que fa al comerç, el Congrés podria concedir al president una autoritat de "via ràpida" per negociar amb els Governos estrangers, i així els legisladors no podrien desfer les ofertes després d'haver estat acordades. Corker pensa que això és possible; Van Hollen creu que alguns congressistes podrien insistir a veure els detalls dels acords comercials proposats abans d'accedir a aprovar la via ràpida.

Sobre els impostos, els líders republicans pensen que un acord bipartidista podria abordar el problema de les empreses nord-americanes que fan

beneficis a l'estranger. Titulars recents sobre empreses que han abandonat el país per raons fiscals volen dir que les dues parts entenen el dany causat per la insistència de l'Oncle Sam de tributar els beneficis de les empreses americanes, fins i tot si s'obtenen a l'estranger, explica Corker. A la dreta, alguns es conformarien amb unes "vacances de repatriació" dels beneficis. Els demòcrates del Congrés repliquen que una amnistia anterior, el 2004, només va provocar encara més beneficis aconseguits a l'estranger.

Hi ha tracte o no? Una reforma fiscal més àmplia podria resultar possible, però els republicans de la Cambra sempre s'han resistit a considerar els impostos corporatius, explica Van Hollen. Alguns demòcrates propers a la Casa Blanca són una mica més optimistes. En un article recent, Gene Sperling, ex-assessor econòmic d'Obama, va insistir que els líders dels dos partits no estan gaire separats en la reforma corporativa d'impostos, cosa que suggereix que totes dues parts podrien posar-se d'acord per retallar els impostos principals, mentre s'imposa una taxa mínima sobre els ingressos d'origen estranger. Per desgràcia, les perspectives d'un gran acord sobre els impostos i la despesa no semblen gaire factibles. Els demòcrates pensen que els senadors republicans subestimen com d'al·lèrgics són els republicans de la cambra a tot el que soni a augment d'impostos.

Molts republicans exigiran una votació per derogar *Obamacare*, que Obama, òbviament, vetarà. Alguns ajustaments menors a la llei de sanitat, però, es podrien aprovar. Alguns demòcrates donen suport a les demandes republicanes de derogar un impost sobre els productes sanitaris; d'altres podrien posar-se d'acord per afuixar les regles sobre quan es considera una empresa prou gran per estar obligada a oferir assegurança mèdica als seus treballadors.

Els optimistes esperen que la gairebé insolvència del Highway Trust Fund (Fons fiduciari d'autopistes), que depèn dels impostos federals de combustible, forci el Congrés i la Casa Blanca a arribar a un acord quan el pròxim pla de finançament provisional expiri l'any 2015. Alguns conservadors més tossuts, però, volen que els estats de-

El pla pressupostari del conservador Paul Ryan és "devastador", segons els demòcrates.

cideixin com gravar el combustible i pagar les carreteres, deixant de banda totalment el Govern federal.

Alguns republicans creuen que és possible fer ajustos a la política d'immigració, sempre que la qüestió sobre què fer amb els aproximadament 11 milions d'immigrants il·legals es posposi. El senador John Cornyn de Texas adverteix als demòcrates que no comencin per exigir una amnistia. Cornyn es va queixar a un diari de Texas que en el tema de la immigració els demòcrates "es volen menjar abans les postres que les verdures". Però el que els republicans volen és que els demòcrates s'empassin les mesures conservadores: encara més seguretat fronterera, nous sistemes per detectar visats caducats i sol·licitants d'ocupació il·legals i les argücies per obtenir visats que beneficien els empresaris. Només després d'això, els republicans podrien contemplar la legalització.

Resulta que un gran debat sobre la immigració amenaça l'endemà de les eleccions de novembre, perquè s'espera que Obama anunciï una ordre executiva per protegir més immigrants de la deportació a partir d'una ordre de 2012 per aturar la deportació de molts joves que van arribar als Estats Units quan eren nens (un grup conegut com a *Dreamers*, somiadors). Activistes hispans volen que s'emparin encara més milions d'immigrants. Obama s'hi pot compro-

metre, potser amb una norma que protegeixi els pares dels *Dreamers*.

Chen, l'ex-assessor de Romney, espera que els republicans al Congrés s'encarreguin de preparar una alternativa "raonable" a l'ordre presidencial i l'enviïn a Obama, de manera que l'obligarien a triar entre una reforma migratòria modesta ara o la perfecció progressista algun dia. Chen tem, però, que després de l'anunci d'una amnistia d'Obama alguns sectors de la dreta simplement no es "tornin bojós" i ofegin un debat seriós amb histrionisme.

A molts representants del Congrés els agradaria redactar una nova autorització per a l'ús de la força contra l'Estat Islàmic. L'autorització actual data de 2001, està estretament vinculada als atacs de l'11 de setembre i atorga al president amplis poders. Obama solia dir que aquesta autorització havia de canviar; ara, però, la cita com a la seva autoritat per bombardejar l'Iraq i Síria. Un Congrés republicà també exigiria que els Estats Units mantinguessin la pressió sobre el programa nuclear de l'Iran, prediu Corker. De totes maneres, Obama probablement vetarà qualsevol projecte de llei que endureixi les sancions en contra dels seus desitjos.

La batalla entre pragmàtics i devots dels dos partits està lluny de resoldre's. Si els republicans controlen les dues meitats del Congrés, "han de demostrar que poden governar o patiran grans pèrdues el 2016", explica Gregg. Però altres republicans prefereixen negar a Obama cap èxit durant els seus últims dos anys. D'una banda, en desconfien sincerament. De l'altra, volen recalcar la idea que els demòcrates són incompetents i que un gran Govern sempre falla. Per la seva banda, els ideòlegs d'esquerres volen provocar la fúria dels republicans perquè repel·leixin els votants el 2016. Per aquest motiu alguns esperen una amnistia als immigrants tan gran com sigui possible, precisament per provocar la dreta i causar una allau d'executius amb ànsies de poder.

Ara Washington és més aviat buida, perquè molts polítics han tornat a casa per fer campanya. Quan tornin, molts vindran amb filferro de pues i pales per cavar trinxeres.

© The Economist

Traducció de Paula Arnas Antolín